

***Kreowanie przyszłości
zawodowej osób
młodych w kontekście
potrzeb rynku pracy***

Doradcy zawodowi
Anna Bugajska
Agnieszka Chuchąła

„Młodzi”, czyli kto?

Definicja młodych i ich problemy.

- ▶ Młodzi to osoby przynależące do jednej z trzech grup wieku:
18-19 lat, **21-22 lat** oraz **24 - 26 lat**

Unia Europejska	Polska
W Unii Europejskiej mieszka około 88 mln osób w wieku od 15 do 29 lat, co stanowi blisko 17 % populacji.	W Polsce osób w analogicznym przedziale wiekowym jest około 6,9 mln , a więc prawie 18 % ogółu Co dziesiąty mieszkaniec Polski to osoba w wieku 18-26 lat

Charakterystyka młodych

- ▶ Młodzi są ambitni, ciekawi świata i zdeterminowani do rozwijania własnych kompetencji i zainteresowań.
- ▶ Są zróżnicowaną grupą pod względem preferencji edukacyjno-zawodowych.
- ▶ Obecna dynamika rynku pracy dla wielu młodych wydaje się być nieprzewidywalna.
- ▶ Zmiany technologiczne, powstanie zupełnie nowych zawodów i zanikanie niektórych tradycyjnych profesji to procesy, które zwiększają niepewność.
- ▶ Brak pewności u osób młodych, że dziś wybrana ścieżka, przyniesie za kilka lat sukces zawodowy.
- ▶ Wobec trendów istotnie wpływających na wzrost poczucia niepewności na rynku pracy wzrasta odsetek młodych Polaków bez sprecyzowanych planów zawodowych.

Wiek 18-19 lat
*Ciekawość i
chęć rozwoju.*

- Gotowość do mierzenia się z wyzwaniami i chęcią rozwoju
- Elastyczność
- Niska samodzielność
- Optymizm i wysokie ambicje
- Niepewność i brak sprecyzowanych planów zawodowych

Wiek 22-23 lata
*Pierwsze
doświadczenia*

- Posiadanie pierwszych doświadczeń zawodowych
- Większa wiedza o rynku pracy niż młodsi
- Wstępne odnajdywanie swojej ścieżki zawodowej
- Dążenie do większej stabilizacji i dobrych perspektyw rozwoju
- Bardziej realistyczne aspiracje niż 18-19 latkowie

Wiek 24-26 lat
Stabilizacja

- Chęć doskonalenia konkretnych umiejętności
- Większa samodzielność
- Przywiązywanie większej wagi do rodziny i stabilności
- Bardziej przemyślane decyzje dotyczące tego, co chcą w życiu robić w porównaniu z młodszymi grupami

Edukacja i praca młodych a ich potrzeby

Aspiracje edukacyjne	Aspiracje zawodowe	Przygotowanie do wejścia na rynek pracy
<p><i>Wykształcenie wyższe</i></p> <p>46 % osób w wieku 18–19 lat planuje zdobyć tytuł magistra</p> <p><i>Kształcenie ustawiczne</i> ponad 60 % młodych jest gotowych do ciągłej nauki</p>	<p><i>Przynajmniej dwukrotność średniej krajowej</i></p> <p>62 % młodych osób chciałoby w wieku 40 lat zarabiać co najmniej dwa razy więcej niż średnia krajowa</p> <p><i>Specjalizacja i gromadzenie doświadczenia</i></p> <p>73 % młodych osób uważa specjalizację i zbieranie doświadczeń zawodowych za najbardziej istotny czynnik sukcesu zawodowego</p>	<p><i>Brak pomysłów oraz wiedzy jak je realizować</i></p> <p>prawie 50 % osób w wieku 18–26 lat nie wie jak realizować swoje plany zawodowe</p> <p><i>Brak wsparcia w planowaniu kariery</i></p> <p>Tylko 25% młodych osób wiedzę o rynku pracy zdobyło od Doradcy Zawodowego</p> <p><i>Rodzice jako autorytet</i></p> <p>Dla 47 % osób w wieku 18–19 lat rodzice są głównym źródłem wiedzy o rynku pracy</p> <p><i>Informacje z Internetu</i></p> <p>61 % osób w wieku 22–26 lat zbiera informacje o rynku pracy i konkretnych zawodach na stronach internetowych</p>

Edukacja i praca młodych a ich potrzeby c.d.

Praca, której poszukują młodzi	Cele i wartości młodych	Zróżnicowanie regionalne
<p><i>Branża IT i nowych technologii</i> Jest to najpopularniejsza branża, w której młode osoby chcą docelowo pracować blisko domu 37 % młodych osób uznaje to za kluczowe kryterium przy wyborze pracy</p> <p><i>Atrakcyjne wynagrodzenie</i> 25 % młodych osób uznaje to za kluczowe kryterium przy wyborze pracy</p> <p><i>Stabilna z umową o pracę</i> Dla 20 % osób w wieku 22–26 lat to kluczowe kryterium przy wyborze pracy</p>	<p><i>Miłość, przyjaźń, szczęście i zdrowie</i> Ponad 55 % młodych Polaków uważa te cele i wartości jako najważniejsze w życiu</p> <p><i>Samorealizacja</i> Osiemnastolatki chcą podążać za pasją i zbierać doświadczenia</p> <p><i>Samodzielność i założenie rodziny</i> Osobom w wieku 24–26 bardziej niż poprzednim grupom wiekowym zależy na samodzielności finansowej i szczęściu rodzinnym</p>	<p><i>Mniejszy dostęp do dobrych uczelni w małych miastach</i> Tylko 25 % młodych osób mieszkających w miejscowościach do 100 tys. mieszkańców twierdzi, że ma łatwy dostęp do szkolnictwa wyższego o odpowiedniej jakości</p> <p><i>Mniejszy dostęp do szkoleń zawodowych w mniejszych ośrodkach</i> 20 % osób z ośrodków mniejszych niż 100 tys. mieszkańców uważa, że ma dostęp do szkoleń zawodowych</p> <p><i>Brak miejsc pracy spełniających oczekiwania finansowe w mniejszych miejscowościach</i> Ponad 20 % więcej osób w miejscowościach do 50 tys. mieszkańców twierdzi, że jest im trudniej znaleźć dobrze płatną pracę, w porównaniu z mieszkańcami większych miast</p> <p><i>Brak miejsc pracy odpowiadających wykształceniu i umiejętnościom młodych w mniejszych miejscowościach</i> 21 % więcej osób mieszkających w ośrodkach poniżej 50 tys. mieszkańców twierdzi, że nie ma dla nich odpowiednich możliwości na lokalnym rynku pracy, w porównaniu z mieszkańcami większych miast</p>

Kluczowe wnioski

- ▶ Młodzi mieszkańcy Unii Europejskiej, w tym Polacy, wchodzą dzisiaj na bardzo wymagający i dynamiczny rynek pracy.
- ▶ Młodzi Polacy są niepewni przyszłości.
- ▶ Ich wybory dotyczące nauki i pracy często są przypadkowe i nie opierają się na dostępnych danych czy wiedzy.
- ▶ Młodzi bez względu na wiek są świadomi, że muszą stale się uczyć, aby nadążać za zmiennymi wymaganiami na dynamicznym rynku pracy.
- ▶ Niezdecydowanie młodych wynika z faktu niedostatecznego wsparcia. W efekcie nie są oni dobrze przygotowani do podejmowania decyzji zawodowych.
- ▶ Osoby z mniejszych miejscowości napotykają więcej barier w realizowaniu swoich planów zawodowych i edukacyjnych.
- ▶ Wraz z wiekiem, znaczenie stabilności zatrudnienia i bezpieczeństwa finansowego rośnie.
- ▶ Motywacje młodych związane z pójściem na studia czy do pracy różnią się w zależności od województwa.

Rekomendacje i wyzwania rynku pracy wobec młodych.

1. **Rozszerzenie i promowanie regularnych form współpracy między szkołami a pracodawcami** w celu zachęcenia młodych osób do poznania specyfiki poszczególnych zawodów, ścieżek kariery, czy branż.
2. **Promowanie** w sektorze prywatnym **ofert z praktykami i stażami**, które są wartościowe z punktu widzenia rozwoju kapitału ludzkiego (tzn. realnej wiedzy i umiejętności ich uczestników).
3. Rozwinięcie i unowocześnienie **systemu doradztwa zawodowego**, wspierającego młodzież począwszy od ostatnich klas szkół podstawowych, szkoły średnie i zawodowe oraz studentów.
4. Wprowadzenie **zmian w programach nauczania** w szkołach podstawowych, średnich, zawodowych i wyższych, które w większym stopniu budowałyby kompetencje i motywacje młodych do kształcenia ustawicznego.
5. **Ograniczanie barier**, które utrudniają młodym z mniejszych ośrodków zbieranie

The background features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of green, ranging from light lime to dark forest green. The shapes are primarily triangles and polygons, creating a dynamic, layered effect. The central area is white, providing a clean space for the text.

***Oferta doradców
zawodowych***

Co to jest poradnictwo zawodowe i jak jest realizowane

- ▶ **Poradnictwo zawodowe** jest procesem, w którym doradca zawodowy i klient (osoba radząca się) pracują wspólnie nad świadomym i samodzielny podjęciem przez klienta decyzji dotyczącej drogi rozwoju zawodowego oraz nad dostosowaniem się do wymogów rynku pracy.

Poradnictwo zawodowe może być realizowane w formie:

- Indywidualnego poradnictwa zawodowego;
- Grupowego poradnictwa zawodowego;

Na czym polega indywidualne poradnictwo zawodowe?

To spotkanie lub kilka spotkań indywidualnych klienta (osoby bezrobotnej/poszukującej pracy) z doradcą zawodowym, podczas których wspólnie pracują oni nad wypracowaniem rozwiązań.

**KONSULTACJE Z DORADCĄ
ZAWODOWYM**

Czego może dotyczyć rozmowa z doradcą zawodowym:

- ▶ wyboru lub zmiany zawodu;
- ▶ uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych;
- ▶ wyboru kierunku kształcenia lub szkolenia;
- ▶ planowania rozwoju zawodowego;
- ▶ wyboru miejsca pracy;
- ▶ wyboru formy pomocy określonej w ustawie
- ▶ planowania działań związanych z rozpoczęciem samozatrudnienia
- ▶ stworzenia marki osobistej - przygotowanie do świadomego udziału w procesie rekrutacji

Doradca zawodowy stosuje różne metody, które pomagają w procesie podejmowania decyzji zawodowych - są to:

- ▶ rozmowa doradcza;
- ▶ ćwiczenia;
- ▶ testy zainteresowań zawodowych, uzdolnień przedsiębiorczych lub kompetencji zawodowych;
- ▶ tworzenie Indywidualnego Planu Działania.
- ▶ bilans kompetencji

Doradcy zawodowi w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim posiadają **uprawnienia i certyfikaty** uprawniające do stosowania następujących narzędzi :

- ▶ Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych
- ▶ Narzędzie do Badania Kompetencji
- ▶ Bilans Kompetencji
- ▶ Indywidualny Plan Działania
- ▶ Obrazkowy Test Zawodów

Wybór odpowiednich metod dokonywany jest wspólnie z klientem i jest uzależniony od jego potrzeb i oczekiwań.

Co możesz osiągnąć korzystając z poradnictwa zawodowego?

- ▶ Określić własne predyspozycje i zainteresowania zawodowe;
- ▶ Wzmocnić poczucie własnych kompetencji;
- ▶ Podnieść motywację
- ▶ Określić cele zawodowe - przygotować własny projekt zawodowy w postaci planu działania;
- ▶ Wypracować samodzielność w rozwiązywaniu problemów związanych z poszukiwaniem zatrudnienia.
- ▶ Pokonać stres związany z poszukiwaniem pracy

***Przyjdź , spróbuj, zdecyduj -
weź przyszłość zawodową
w swoje ręce.***

Na czym polega grupowe poradnictwo zawodowe

Poradnictwo grupowe to zajęcia warsztatowe prowadzone pod kierunkiem doradcy zawodowego, który poprzez realizację określonego programu stymuluje grupę w działaniach zmierzających do uzyskania przyjętych celów. Zajęcia odbywają się w małych grupach (8-16 osób) przy zastosowaniu aktywizujących technik pracy.

Mając wsparcie ze strony grupy i doradcy zawodowego możesz min :

1. Przygotować się do efektywnego komunikowania się z pracodawcą.
2. Dokonać bilansu kompetencji i wypracować swoją osobista markę.
3. Zwiększyć motywację i podnieść samoocenę
4. Zaplanować swoje działania związane z edukacją , karierą zawodową , rozwojem osobistym.
5. Poznać ciekawych ludzi, którzy chcą osiągnąć to samo co ty.
6. Skorzystać z porad fachowców - praktyków.
7. Nawiązać kontakt z pracodawcami .

Informacja zawodowa

Informacja indywidualna lub grupowa polega na przekazaniu klientom informacji o:

- ▶ zawodach i specjalnościach;
- ▶ rynku pracy w tym o pracodawcach i profilach prowadzonej działalności;
- ▶ zakresie i formach działania instytucji publicznych i niepublicznych przydatnych w rozwiązywaniu problemów zawodowych;
- ▶ szkołach i instytucjach szkoleniowych;
- ▶ stowarzyszeniach zawodowych i formach ich działania;
- ▶ metodach i sposobach poszukiwania pracy w kraju i za granicą, w tym przez sieć EURES;
- ▶ sposobach i metodach rekrutacji oraz prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych;
- ▶ wzorach dokumentów aplikacyjnych;
- ▶ stronach internetowych przydatnych w rozwiązywaniu problemów zawodowych;
- ▶ warunkach świadczenia pracy;
- ▶ warunkach podejmowania działalności gospodarczej;
- ▶ instytucjach i organizacjach, które mogą wspierać indywidualne działania związane z rozwiązywaniem problemów zawodowych,
- ▶ aktualnie realizowanych projektach w ramach których można uzyskać pomoc w poszukiwaniu pracy.

Informacja zawodowa jest zbiorem danych potrzebnych radzącemu się do podejmowania kolejnych decyzji:

- ▶ edukacyjnych;
- ▶ zawodowych;
- ▶ wejścia na rynek pracy - decyzji związanych z zatrudnieniem.
- ▶ Zakres treści, przekazywanych informacji jest dostosowany do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzaju podejmowanych decyzji.

Świadome planowanie - od szkoły do pracy zawodowej

W ramach upowszechniania idei
całozyciowego poradnictwa

zawodowego doradcy zawodowi
realizują działania mające na celu
zwiększenie świadomości młodych ludzi
w zakresie orientacji i poradnictwa
zawodowego

Spotkania z doradcą dla szkół
podstawowych , zawodowych ,
średnich oraz dla dorosłych :

- Warsztaty zawodoznawcze z zakresu informacji na temat rynku pracy, planowania kariery zawodowej, przedsiębiorczości, określenia predyspozycji zawodowych itp.
- Testy zainteresowań zawodowych, uzdolnień lub kompetencji zawodowych;
- Konsultacje indywidualne

7 rzeczy, których można dowiedzieć się od doradcy zawodowego

Doradcy zawodowi to osoby, które orientują się w najnowszych trendach i mechanizmach rynku pracy oraz doskonale odnajdują się w świecie pracy. Nasza wiedza i zdobyte doświadczenie mogą pomóc ci w:

- osiągnięciu wyznaczonych celów,
- zdobyciu wymarzonej pracy
- lub otwarciu i rozwinięciu własnej firmy.

Doradcy zawodowi

- udzielą też wsparcia i pomogą rozwinąć skrzydła,
- naładują pozytywną energią, a także pokażą, w jaki sposób pozbyć się hamujących cię lęków.

***Co można uzyskać podejmując
współpracę ze specjalistą
i trenerem rynku pracy - doradcą
zawodowym.***

Określenie naturalnych talentów oraz predyspozycji zawodowych

Świadomość swoich **mocnych stron** i **talentów** jest dziś czymś bardzo ważnym. Niemal na każdym spotkaniu z potencjalnym pracodawcą, podczas rekrutacji do szkoły padnie pytanie na temat tego, jaką **unikalną wartość** możesz zaoferować oraz co wyróżnia cię spośród innych kandydatów

Doradca zawodowy pomoże

- ▶ ustalić twoje przewagi konkurencyjne,
- ▶ podpowie, w czym jesteś najlepszy, a co warto jeszcze dopracować.
- ▶ pokaże ci, jakie cechy osobowości są warte podkreślenia oraz czy posiadane kompetencje wspierają twoje plany zawodowe.

Wiedzę na temat obecnej sytuacji na rynku edukacyjnym i rynku pracy

Kierując się zdrowym rozsądkiem, w zależności od potrzeby wybieramy się do specjalisty, który poświęcił wiele czasu na to, by zgłębić tajniki danego zagadnienia.

Tak samo należy postępować w przypadku **szukania nowych możliwości na rynku edukacyjnym i rynku pracy.**

Doradca zawodowy powie ci,

- ▶ jakie są obecnie trendy,
- ▶ kto jest poszukiwany,
- ▶ jakie kompetencje są ci potrzebne oraz jakie są możliwości i potencjał w konkretnych branżach.

To ułatwi Ci podjęcie decyzji, w jakie obszary warto inwestować oraz gdzie skierować swoją uwagę, by osiągnąć sukces.

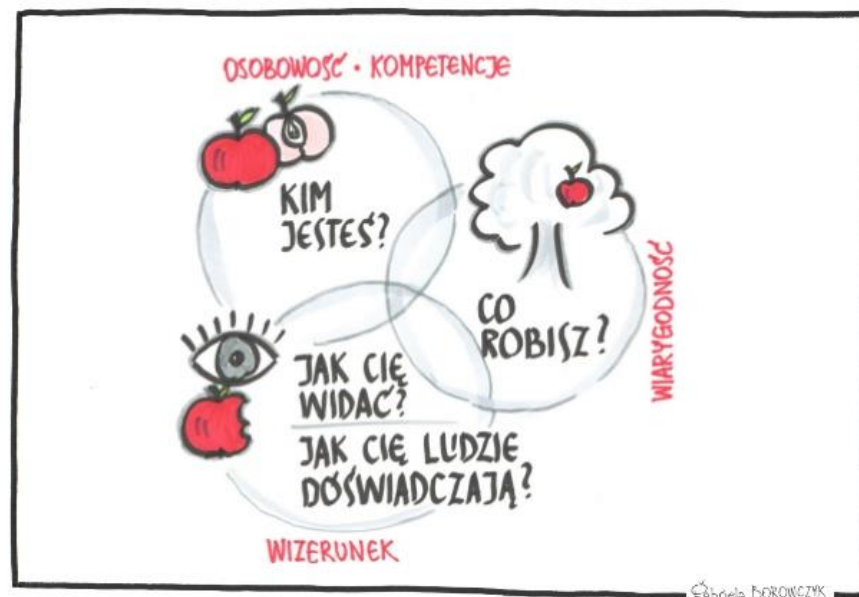
Marka osobista i networking

Personal branding i networking to dwa najpopularniejsze zagadnienia, z którymi możesz się spotkać poszukując dla siebie nowych rozwiązań.

Składa się na nie wiele mniejszych zagadnień, które warto poznać i opanować, by być jeszcze skuteczniejszym.

Doradca zawodowy w trakcie porad podpowie ci jak zbudować markę osobistą oraz zarządzić siatką kontaktów tak, by jak najlepiej wykorzystać jej potencjał.

Doradca pokaże ci narzędzia wspomagające twoje działania oraz wskaże najczęściej popełniane błędy, których warto unikać

Planowanie działań i określenie ścieżki rozwoju edukacyjno - zawodowego.

W naszym życiu istnieją różne momenty, kiedy pewna **koncepcja** się wypala. Jest to odpowiedni moment na spróbowanie czegoś nowego.

Jest to moment, w którym warto pomyśleć i stworzyć wraz z doradcą zawodowym **Indywidualny Plan Działania**, który określi aktywność w kierunku umożliwiającym zaplanowanie działań edukacyjnych i związanych z pracą zawodową.

- ▶ **Celem** Indywidualnego Planu Działania jest wybór najlepszej możliwej ścieżki dalszej kariery zawodowej. IPD polega na ustaleniu szeregu działań dostosowanych do naszej sytuacji osobistej.

Opracowanie dokumentów aplikacyjnych

Dziś **CV i własna oferta** to podstawowe narzędzia potrzebne do budowania kariery zawodowej. Niestety wciąż pełno na rynku błędnie sformatowanych dokumentów, które nie są skuteczne.

Doradca zawodowy

- dobrze odpowiednią szatę graficzną,
- pomoże wyeliminować nieatrakcyjne informacje,
- podpowie jak najlepiej ubrać w słowa to, co chcesz zaproponować przyszłemu pracodawcy.
- Dodatkowo doradca zadba o to, by dokumenty były zgodne z najnowszymi trendami, a także ukazywały cię w jak najlepszym świetle.

Pomysł na własną firmę .....

Samozatrudnienie to dobry pomysł dla osób, które mają dość pracowania na etat.

Jednak aby prowadzić własną firmę trzeba mieć pomysł, plan, czas i silną osobowość.

Jednoosobowa działalność gospodarcza może okazać się świetną alternatywą dla osób, które chcą pracować tylko na własny rachunek.

Doradca zawodowy pomoże

- ▶ ocenić szanse planowanego przedsięwzięcia
- ▶ pozyskać informacje,
- ▶ pokaże ci jaki jest proces zakładania firmy,
- ▶ wskaże co będzie potrzebne i gdzie istnieje możliwość dofinansowania.

Podsumowanie działań doradców zawodowych w szkołach w 2019 roku

Warsztaty w szkołach :

- ▶ Szkoły podstawowe: 20 klas 372 uczniów
- ▶ Gimnazja: 4 klasy 82 uczniów
- ▶ Szkoły ponadgimnazjalne: 15 klas 260 uczniów

▶ Inne ośrodki

(Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy,

Zakład Poprawczy):

39 wychowanków

Suma: 40 spotkań w szkołach, w których uczestniczyło **753 osoby**

▶ **86 rodziców**